

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА 8

Нормальний алгоритм Маркова

ТЕОРЕТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

Алфавіт — скінченна непорожня множина символів.

Рядок — будь-яка послідовність символів.

Довжина рядка — кількість символів у ньому.

Порожній рядок — рядок нульової довжини (для його позначення використовують спеціальний символ, наприклад, $\emptyset$).

Підстановка — операція над рядками, яка задається парою рядків (P, Q) і полягає в наступному: у заданому рядку R знаходять перше входження P і замінюють це входження на рядок Q . Якщо таких входжень немає, то вважається, що підстановка (P, Q) незастосовна до рядка R . Деякі підстановки вважаються заключними і позначаються $\bullet(P, Q)$.

Рядок	Підстановка	Результат
рядочок	$(\text{чо}, \emptyset)$	рядок
шрам	$(\text{ра}, \text{ар})$	шарм
10 1011 01	$(01, 10)$	10 1101 01
текст	$(\emptyset, \emptyset)$	текст
текст	$(\text{тес}, \text{сет})$	підстановка незастосовна

Загальна стратегія роботи нормального алгоритму Маркова полягає у тому, щоб, застосувавши декілька операцій до вхідного рядка x , перетворити його у вихідний рядок y .

Опис алгоритму:

Нехай маємо вхідний рядок R і систему (послідовність) підстановок, серед яких можуть бути заключні.

Перебираємо по черзі підстановки і шукаємо першу застосовну. Застосовуємо її до рядка і отримуємо результуючий рядок R_0 . Якщо ця підстановка заключна, то завершуємо роботу алгоритму, якщо ні — починаємо алгоритм спочатку для рядка R_0 .

Якщо усі підстановки виявилися незастосовними, то завершуємо роботу алгоритму.

Якщо алгоритм зациклюється, то кажуть, що він незастосовний до рядка R .

Приклад запису алгоритму:

Нехай $A = \{ab\}$ — алфавіт довжини 2. Тоді нормальний алгоритм Маркова, який вилучає перше входження символу a і незастосовний до рядків, які містять лише символи b , може бути записаний так:

$$A = [ab]; \quad \left\{ \begin{array}{l} \bullet(a, \emptyset); \\ (b, b). \end{array} \right.$$

Демонстраційний приклад роботи алгоритму:

$$A = [ab]; \quad \left\{ \begin{array}{l} (ab, bb); \\ \bullet(aaa, a); \\ (ba, aa). \end{array} \right.$$

Застосуємо наведений вище алгоритм до рядка $abba$:

- 1) застосовуємо до $abba$ першу підстановку: $abba \mapsto bbba$ та починаємо алгоритм спочатку;
- 2) перша і друга підстановки незастосовні до $bbba$, застосовуємо третю підстановку: $bbba \mapsto bbaa$ та починаємо алгоритм спочатку;
- 3) перша і друга підстановки незастосовні до $bbaa$, застосовуємо третю підстановку: $bbaa \mapsto baaa$ та починаємо алгоритм спочатку;
- 4) перша підстановка незастосовна до $baaa$, застосовуємо другу підстановку: $baaa \mapsto ba$ і завершуємо алгоритм, бо ця підстановка заключна.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Написати функцію, яка приймає алфавіт, систему підстановок (серед них має бути принаймі одна заключна) і рядок та повертає рядок, перетворений за нормальним алгоритмом Маркова. Продемонструвати реалізацію на прикладах.